ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ
10.12.2024 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

БНР

√ Защо е необходима реформа в районите за планиране в страната

На страната ни е необходимо ново райониране за нуждите на европейската статистика и кохезионната политика. Сегашното райониране очертава все по-големи икономически дисбаланси в тях по отношение на безвъзмездната помощ от ЕС в изпълнение на кохезионната политика (на сближаване и преодоляване на икономическите дисбаланси). Обособяването на районите за планиране в ЕС, що се отнася до кохезионната политика, е направено по два основни критерия - население и брутен вътрешен продукт като стандарт на покупателна способност.

Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ) призова за избор на оптимален вариант на райониране, който да подпомогне балансираното и ускорено развитие на страната. Намиране на оптимален вариант е продиктувано от факта, че през 2025 г. предстои Европейската комисия да представи своите предложения за Многогодишната финансова рамка за периода 2028 - 2034 г., а промените в класификацията NUTS, направени през 2025 г. ще влязат в сила след 2027 г.

Северозападният регион, както е обособен в момента, все още е в регионите, които са слаборазвити. Към него трябва да бъдат прибавени области или да бъде групиран с други региони, така че да се получи население над 800 хиляди души.

"Тук голямото предизвикателство е това, че така да изградим и да предложим новите райони за планиране, че да бъдат преодолени тези регионални дисбаланси, които се формират между слабо развитите региони и София и слаборазвитите региони и областните центрове, каквито са Пловдив, Бургас, Варна, Стара Загора, които очевидно имат по-висок стандарт на покупателна способност и по-висок брутен вътрешен продукт на глава от населението, така че интензитетът на безвъзмездна помощ от европейското финансиране да бъде по-висок в слаборазвитите региони, там, където има нужда и инвестициите да се насочват там, където регионите са по-слабо развити, така че да повишат стандарта в тези региони и да се получи изравняване и преодоляването на тези регионални дисбаланси", каза **Добрин Иванов**- **изпълнителен директор на Асоциация на индустриалния капитал в България.**

АИКБ предлага 6 сценария, които групират областите в различни райони за планиране, така че да отговарят на европейските условия за население, от друга страна максимална голяма част от районите да получат максимален интензитет на безвъзмездна помощ от европейско финансиране при следващия програмен период. Ако София бъде включена, в която и да било група, тези области ще бъдат ощетени, както в този програмен период са ощетени областите, които са включени в региона, в който е и София.

"Трябва да бъде подложено на широко обществено обсъждане изваждането на София от въобще районите за планиране или по-скоро отделянето на София в отделен регион на планиране, така че да могат да бъдат обособени два или три останали района на планиране, които във всеки един случай ще бъдат класифицирани като слаборазвити райони и ще получават максимален интензитет на безвъзмездно финансиране от програмите на Европейския съюз", допълни Добрин Иванов.

Европейската комисия е изпратила писмо до НСИ с предложение за стартиране на процедура за определяне на районите като срокът, който е даден за формиране на такова предложение е септември 2025 година. Официално трябва да бъдат определени районите до февруари 2026 година.

Новото райониране на регионите за планиране е важно от гледна точка на следващия програмен период 2028-2034 година.
"Във всеки регион при предния планов период са влезнали по 3 милиарда и 700. Какво да не би да са се изравнили? Хубаво, нали пак сме най-бедният район. Тука въпросът е съвсем друг. Въпросът е, ако се разпределят средствата на регионално ниво е съвсем друго. Пак ще има някакъв патриотизъм, нали, ама все пак ще се влагат ресурси в неща, които имат полза за региона", коментира Иван Аспарухов- кмет на община Мездра .
Реформата в районирането е от значение, защото има формални критерии, които вече не се спазват и от друга страна, защото тяхната степен на икономическо развитие е свързана с начина, по който регионалните проекти получават европейски средства като съфинансиране.
"Първият критерий за район за планиране е чисто демографският, като в един такъв регион трябва да живеят между 800 хиляди 3 милиона души. Ние виждаме много ясно, че два от нашите региони, а именно Северозападният и Северният централен вече не спазват този критерии, изпаднали са доста. Те бяха вече под тази граница още миналия път, когато обсъждахме тази тема, когато беше на дневен ред през 2017-18. И Североизточният регион също средносрочно, ако гледаме прогнозите за населението, също е в риск да падне под този критерий. Така че дори и ако европейските средства нямаха значение тук щеше отново да се налага по-чисто този демографски формален критерий да ги реформираме лека полека и да започнем да ги окрупняваме", каза Адриан Николов- икономист от Института за пазарна икономика/ИПИ/.
Трябва да се има предвид и степента на икономическо развитие. Това е критерият, който Европейската комисия ползва, за да изчислява съфинансирането на всички кохезионни фондове.
"Това, което виждаме като ниво на икономическо развитие за целия Югозапад на практика е много високото ниво на столицата, което вече приближава 130 процента от средноевропейското, но същевременно с това другите области в състава й Кюстендил, Благоевград, Перник, София-област малко по-нагоре са на между 30-40 процента от средноевропейското равнище", допълни Адриан Николов.
Благодарение на окрупняването им заедно със София, тези области получават доста по-ниско европейско съфинансиране. За другите региони това не е проблем, там демографският критерий е водещ. Анализът на ИПИ показва, че през 2023 г. два от районите за планиране - Северозападният и Северният централен, вече са под критерия за поне 800 хиляди души население, а Североизточният и Югоизточният се приближават към тях с бързи темпове. Този критерий на ЕС вече е нарушен при сегашното районiране.
От ИПИ искат да видят чрез реформата постигане на по-равномерно икономическо развитие. Всички региони след реформата трябва да са с най-малко 800 хиляди души. Едно от решенията е създаване на един много голям Западен регион, доста голям Северен, един Морски и един Южен. Вторият вариант са три региона- Северен, Централен и Южен. Третият вариант окрупнява настоящите райони за планиране два по два, като извежда столицата извън техния състав.
Съгласно чл. 4 от Закона за регионално развитие за целите на планирането, програмирането, управлението, ресурсното осигуряване, наблюдението и оценката на регионалното развитие се обособяват райони, които се разделят на нива в съответствие с изискванията на общата класификация на териториалните единици за статистически цели, прилагана в Европейския съюз. Районите, които образуват ниво 2, са региони за планиране, не представляват административно-териториални единици и са с различен териториален обхват, уточниха от пресцентъра на Областна администрация- Видин.
С класификацията NUTS се прави деление на икономическата територия на държавите членки. За да се постигне съпоставимост на регионалните статистики, географските райони трябва да бъдат сравними и по отношение на населението. Разпределението на европейските средства в България е чрез Оперативните програми, които се одобряват от Европейската комисия, както и чрез Национален план за възстановяване и устойчивост. Програмите са: Техническа помощ, Околна среда, Развитие на човешките ресурси, Храни и основно материално подпомагане, Развитие на регионите, Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация, Конкурентоспособност и иновации в предприятията, Образование, Програмата за морско дело, рибарство и аквакултури, Транспортна свързаност, Програма по Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика, Програма по фонд „Вътрешна сигурност“, Програма по Фонд „Убежище, миграция и интеграция“, Програми за териториално сътрудничество, Програма за развитие на селските райони.
Усвояване на европейските средства е в зависимост от активността на бенефициентите, включително административен капацитет за разработване и изпълнение на проекти. В информационната система за управление и наблюдение на средствата от ЕС в България е налична информация за степента на усвояване на средствата.

Регионалният подход е заложен в концепциите за интегрирани териториални инвестиции. Общият финансов ресурс за изпълнението на концепциите за ИТИ е над 3.9 млрд. лв., осигурен от 6 програми с европейско финансиране за периода 2021-2027 г. – „Развитие на регионите“ (водеща), „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“, „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“, „Образование“, „Околна среда“ и „Развитие на човешките ресурси“ . Всеки от регионите за планиране ще разполага със собствен бюджет, дял от общия, за реализацията на интегрираното му териториално развитие.

При провеждане на реформа в районите за планиране, одобрените програми от Европейската комисия, разработените насоки и действащи документи ще претърпят промяна. Това от своя страна ще доведе до забавяне на отварянето на процедурите и усвояване на европейските средства. Целият процес ще бъде блокиран и средствата няма да могат да достигнат до бенефициентите.

По отношение на инвеститорския интерес Видинска област предлага изключителни условия. И в момента има действащи механизми за облекчени процедури при инвестиране в Северозападния район за планиране. За съжаление обезлюдяването на района и в частност област Видин води до недостиг на човешки ресурс, което спира инвестициите в района. Необходимо е да се предприемат целенасочени мерки за връщане на младите хора и задържането им, съобщиха още от пресцентъра на областната администрация.

В областта има една по-голяма община – Община Видин, която е ясно изразен административен и икономически център. Другите десет общини са преобладаващо селски райони – всички те с население под 6 хил. жители. Въпреки техните различия и специфичните предизвикателства, пред които са изправени, имат потенциал и възможности. Например, туризмът е един от приоритетните отрасли за развитие на областта, който има потенциал за създаване на нови работни места, особено за млади хора. Държавата и общините работят активно за обновяване и създаване на необходимата инфраструктура, като основа за развитието на сектора. В малките общини се изпълняват редица проекти по Програмата за развитие на селските райони и със субсидии от държавния бюджет, в рамките на които се обновяват площади, паркове, градини, реконструират се улици и тротоари, читалища, църкви, образователни институции и др. Безспорно е, че довеждащата пътна инфраструктура също е особено важна. С изграждането на скоростния път Видин – Ботевград достъпът до областта ще бъде улеснен. И това ще спомогне за отварянето на туристическия ни пазар особено към българския турист.

Цялата тема може да чуете в звуковия файл - тук.

БТА

√ Асоциация на индустриалния капитал в България: Европейската комисия прие АИКБ в Пакта за умения

Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ) официално стана част от Пакта за умения (Pact for Skills), инициатива на Европейската комисия, целяща да мобилизира съвместни усилия за качествени инвестиции в повишаване и преквалификация на работната сила в Европа.

Пакта за умения е платформа, която обединява организации, компании и институции с цел създаване на нови възможности за развитие на умения и компетенции в различни индустриални сектори. АИКБ ще играе активна роля в популяризирането на инициативата и ще допринесе за подобряване на обучителните процеси и квалификациите на работната сила в България.

Кандидатурата на АИКБ е вече публикувана на уебсайта https://pact-for-skills.ec.europa.eu/stakeholders-and-business_en и е приета от Европейската комисия. С присъединяването си към Пакта, АИКБ се ангажира да съдейства за насърчаване на обучения и преквалификация на служителите в различни сектори, като същевременно ще споделя добри практики и ресурси с другите членове на платформата.

Членството на АИКБ в Пакта за умения е важна стъпка към повишаване на конкурентоспособността на българския бизнес чрез инвестиции в образование и обучение. То идва в момент, в който Асоциацията провокира широко обществено обсъждане на реформи в образованието с цел подобряване и задълбочаване на връзката между бизнеса и образованието. От години АИКБ работи за внедряването на добри практики и за създаване на нови възможности за развитие на квалификацията на българските работници и служители.

БанкерЪ

√ Европейската комисия прие АИКБ в Пакта за умения

Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ) официално стана част от Пакта за умения (Pact for Skills), инициатива на Европейската комисия, целяща да мобилизира съвместни усилия за качествени инвестиции в повишаване и преквалификация на работната сила в Европа. Това съобщиха то работодателската организация.

Пактът за умения е платформа, която обединява организации, компании и институции с цел създаване на нови възможности за развитие на умения и компетенции в различни индустриални сектори. Асоциация на индустриалния капитал в България ще играе активна роля в популяризирането на инициативата и ще допринесе за подобряване на обучителните процеси и квалификациите на работната сила в България.

Кандидатурата на АИКБ е вече публикувана на уебсайта https://pact-for-skills.ec.europa.eu/stakeholders-and-business_en и е приета от Европейската комисия. С присъединяването си към Пакта, АИКБ се ангажира да съдейства за насърчаване на обучения и преквалификация на служителите в различни сектори, като същевременно ще споделя добри практики и ресурси с другите членове на платформата.

Членството на АИКБ в Пакта за умения е важна стъпка към повишаване на конкурентоспособността на българския бизнес чрез инвестиции в образование и обучение. То идва в момент, в който Асоциацията провокира широко обществено обсъждане на реформи в образованието с цел подобряване и задълбочаване на връзката между бизнеса и образованието. От години АИКБ работи за внедряването на добри практики и за създаване на нови възможности за развитие на квалификацията на българските работници и служители.

Топ вести

√ Европейската комисия прие АИКБ в Пакта за умения

Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ) официално стана част от Пакта за умения (Pact for Skills), инициатива на Европейската комисия, целяща да мобилизира съвместни усилия за качествени инвестиции в повишаване и преквалификация на работната сила в Европа. Това съобщиха то работодателската организация.

Пактът за умения е платформа, която обединява организации, компании и институции с цел създаване на нови възможности за развитие на умения и компетенции в различни индустриални сектори. Асоциация на индустриалния капитал в България ще играе активна роля в популяризирането на инициативата и ще допринесе за подобряване на обучителните процеси и квалификациите на работната сила в България.

Кандидатурата на АИКБ е вече публикувана на уебсайта https://pact-for-skills.ec.europa.eu/stakeholders-and-business_en и е приета от Европейската комисия. С присъединяването си към Пакта, АИКБ се ангажира да съдейства за насърчаване на обучения и преквалификация на служителите в различни сектори, като същевременно ще споделя добри практики и ресурси с другите членове на платформата.

Членството на АИКБ в Пакта за умения е важна стъпка към повишаване на конкурентоспособността на българския бизнес чрез инвестиции в образование и обучение. То идва в момент, в който Асоциацията провокира широко обществено обсъждане на реформи в образованието с цел подобряване и задълбочаване на връзката между бизнеса и образованието. От години АИКБ работи за внедряването на добри практики и за създаване на нови възможности за развитие на квалификацията на българските работници и служители.

Важни обществено-икономически и политически теми

БНР

√ Газът в Европа поевтинява към триседмично ценово дъно около 45,50 евро за мегаватчас

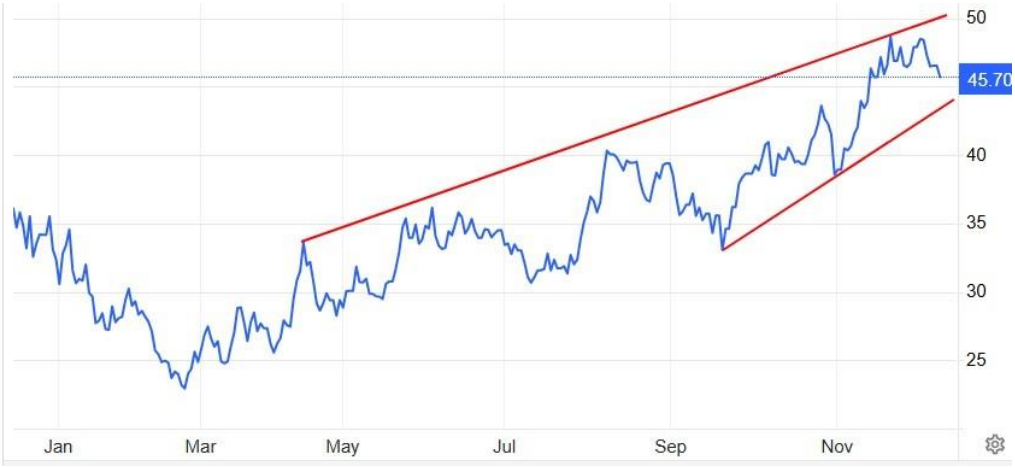
Природният газ в Европа поевтинява през днешната търговия към най-ниски ценови нива от три седмици насам, тъй като по-мекото време и прогнозите да се запази такова през следващите дни намалява натиска върху тегленото на синьо гориво от газохранилищата на стария континент в началото на зимния отоплителен сезон.

Към 13.00 часа българско време краткосрочните фючърси на нидерландския газ хъб TTF се понижават с близо 2% към 45,50 евро за мегаватас, достигайки най-ниско ниво от 20-ти ноември насам и след като в края на миналия/началото на текущия месец цената на синьото гориво надвиши 49 евро/MWh, достигайки едногодишен връх.

През уикенда бурята Дара увеличи производството на вятърна енергия в Обединеното кралство, намалявайки зависимостта от газ за електричество.

Прогнозите предполагат, че през седмицата цяла Европа ще се върне към температури, които са по-високи от средните за този период, като ще има и подобрени ветрови условия, поддържайки ниско търсенето на природен газ, посочва EnergyScan на френската енергийна група Engie.

Графика на газовите TTF фючърси (в евро за мегаватчас)

Освен това европейският внос на втечнен природен газ (LNG) се повиши до най-високото си ниво от януари 2024 г. насам, като пристигат множество доставки въпреки някои закъснения заради бурята. В Азия пък слабо търсене от Китай накара азиатска държава да препродаде LNG товари, възползвайки се от по-високите спот цени.

Междувременно Русия облекчи правилата за плащане за покупки на руски газ, отслабвайки страховете от прекъсвания на доставките. Купувачите вече могат да използват банки от трети страни, за да конвертират плащанията в рубли и да ги прехвърлят към Газпромбанк, заобикаляйки проблемите, свързани с наложените от САЩ санкции.

Пазарът на природен газ изглежда пренебрегва случващото се в Сирия.

"Ескалациите в Близкия изток взеха изненадващ обрат със свалянето на дългогодишното правителство в Сирия. Въпреки че не се очаква да окаже пряко въздействие върху енергийните пазари, всяка геополитическа активност може да предизвика безпокойство на световните пазари и ще бъде наблюдавана отблизо", отбеляза консултантската компания Auxilione, цитиран от Ройтерс.

От Auxilione също така посочиха, че се очаква температурите в Европа да се понижат към края на годината, което може да доведе до силно търсене на газ за отопление, но досега нивата на съхранение на синьо гориво в Европа остават високи въпреки по-бързото теглене от тях в сравнение с предходните години.

√ 16 членки на ЕС: Вейповете да бъдат включени в законодателството на съюза за данъка върху тютюна

Шестнадесет страни от ЕС, сред които и България, поискаха от Европейската комисия да предложи през следващите месеци нов закон за данъчното облагане на тютюна в единия блок, който да включва нови продукти като електронните цигари, известни като "вейпове", които не са обхванати от съществуващото законодателство.

Инициативата, ръководена от Нидерландия, има подкрепата на България, Хърватия, Чехия, Дания, Естония, Финландия, Франция, Германия, Латвия, Словакия, Испания, Белгия, Ирландия, Словения и Португалия, съобщава Ройтерс.

В писмо до Комисията финансовите министри от тези държави посочват, че е необходима актуализация на закона на ЕС от 2011 г. за данъчното облагане на тютюна, тъй като, при липсата на регламенти на ЕС относно цигарите, всяка държава сега прилага различни правила и нива на акциз, изкривявайки единния пазар на блока.

"Въз основа на настоящата директива повечето от тези продукти не могат да се облагат с данък като традиционните тютюневи изделия. Разпоредбите на настоящата директива са недостатъчни или твърде стеснени, за да отговорят на предизвикателствата, пред които са изправени администрациите на държавите-членки, като се имат предвид непрекъснато развиващите се предложения на тютюн индустрия", се казва в съвместното писмо на 16-те членки на ЕС, видяно от Ройтерс.

"Поради недостатъци в законодателството на ЕС, държавите-членки са предприели подходящи действия на национално ниво. Това доведе до фрагментация, неравнопоставени условия и в крайна сметка до изкривяване на нашия вътрешен пазар", се казва още в него.

Актуализацията на закона за данъчното облагане на тютюна в ЕС трябваше да бъде внесена още в края на 2022 г., но беше отложена и правителствата искат новата Европейска комисия, която встъпи в длъжност на 1-ви декември за следващите пет години, да се заеме с това спешно.

ЕК досега е определила регулаторни стандарти за електронните цигари, включително ограничения за съдържанието на никотин и етикети, обясняващи, че не трябва да се използват от непушачи. Производителите трябва да се регистрират на държавно ниво, преди да продават.

Правилата обаче се различават в различните страни. Във Франция, например, лица под 18-годишна възраст не могат да купуват вейпове и използването им е забранено на определени обществени места, включително университети и в обществения транспорт.

Италия пък премахна забраната за използване на електронни цигари на обществени места през 2013 г. Употребата в или близо до училища все още е забранена. Вейповете за еднократна употреба привлякоха особено внимание от страна на законодателите в някои членки на Европейския съюз поради опасения за околната среда и здравето, а Франция реши да ги забрани изцяло.

Федералният съвет на Германия (Бундесрат) - горната камара на парламента, призова правителството да настоява за подобна забрана на вейпове за еднократна употреба в целия ЕС.

БНТ

√ Парите за здраве: Надзорният съвет на НЗОК обсъжда проектобюджета

И парите за здраве предвидени за следващата година ще бъдат обсъдени от Надзорния съвет на касата.

През 2025 година за НЗОК са осигурени над 9,5 милиарда лв или с 1 милиард и 300 милиона повече повече средства в сравнение с 2024 г. За здравноосигурителни плащания бюджетът залага близо 9 милиарда, което представлява увеличение с над 1 милиард и 200 милиона. Над 4 млрд за дентални дейности и близо 420 милиона за лекарствени продукти. 68 милиона лева залага бюджетът за медицинския персонал в лечебни заведения, които работят в отдалечени и труднодостъпни райони. План-сметката залага повече от 2 милиона хоспитализации по клинични пътеки и близо толкова клинични и амбулаторни процедури.

√ Президентът Румен Радев стартира консултациите с партиите

Президентът Румен Радев започва консултациите с политическите формации в 51-вия парламент преди да връчи първия мандат за съставяне на кабинет

Днес той ще се срещне с двете най-големи парламентарни групи - ГЕРБ-СДС и ПП-ДБ.

Целта на консултациите с държавния глава е да бъдат очертани възможностите за определяне на мнозинство, което може да излъчи редовен кабинет.

Последно позицията на ГЕРБ е коалиция с ПП-ДБ, "Има такъв народ" и с подкрепата на БСП.

Двете крила на ПП-ДБ излязоха с отделни позиции.

"Продължаваме Промяната" настояват, че няма да преговарят с партии, които не са подписали декларацията им за т. нар. санитарен кордон около Пеевски.

"Демократична България" заявиха, че страната не трябва да бъде тласкана към нови избори и трябва да се направи отговорен опит това да бъде избегнато

Първата среща днес е в 9.30 с ГЕРБ-СДС, а от 11.30 държавният глава ще разговаря с ПП-ДБ.

Мениджър

√ 15% данък за недекларирани доходи и по-високи акцизи заложени в проектобюджета за 2025 г.

Увеличение на акцизите за алкохол и цигари и еднократна данъчна амнистия за лихвите по дължими, но неплатени данъци. Това е заложено в проектобюджета за 2025 г., който беше публикуван днес от Министерството на финансите. Предвижда се също така еднократно начисляване на данък от 15% върху налози, които не са били декларирани. В тази категория обаче не могат да бъдат декларирани данъци от престъпна дейност или тероризъм.

В бюджета не е заложено облагане на свръхпечалбите на банките, както се очакваше. В преходните и заключителните разпоредби обаче е описано подробното обединяване на данъчната администрация с митниците под шапката на Националната агенция за приходите, съобщи БНТ.

Средносрочна бюджетна прогноза

Актуализирана е и средносрочната бюджетна прогноза. В нея е заложено приходите да се движат в рамките на между 39,9 – 43,0% от БВП. Същата низходяща тенденция се наблюдава и при общото ниво на разходите (общо разходи и вноска в общия бюджет на ЕС), които като дял от БВП са в диапазона 42,0 – 46,0%. Прогнозата е за периода от 2025 до 2028 година. Направено е изключение, тъй като прогнозите са тригодишни по принцип, но заради забавеното публикуване заради изборите на закона от финансовото министерство са увеличили срока на прогнозата.

"Дефицитът на сектор "Държавно управление“ е в размер съответно на 3,0 на сто от БВП за 2025 г., 2,9 на сто от БВП за 2026 г., 3,0 на сто от БВП за 2027 и 2,9 на сто от БВП за 2028 г. Това салдо се постига въпреки значителния ефект от отразяването в разходната част на очакваните доставки в сектора на отбраната за периода 2025 – 2028 г., при вече отчетени касови разходи през предходни години. При тези стойности на дефицита на сектор „Държавно управление“ ще бъде изпълнен критерият за фискална устойчивост за присъединяване на България към еврозоната", обясняват от финансовото министерство.

Предвидено е приходите за следващата година да възлизат на 92,5 млрд. лева, а разходите - 98,9 млрд. лева. Бюджетният дефицит ще е 6,4 млрд. лева.

Бюджетното салдо по консолидираната фискална програма за 2025 е дефицит от 3 на сто от БВП, в рамките на който се осигуряват разходните политики, вкл. изменения в тях, базирани на решения от 2024 г., със съответните приходни мерки.

За 2026 г. дефицитът е в размер на 3,6 на сто от БВП, в резултат основно от приключването на периода за реализация на Плана за възстановяване и устойчивост, като при запазване на приходните и разходните политики за следващите две години (2027 и 2028 г.) дефицитът рязко намалява, съответно до 2,4 и 2,1 на сто от БВП.

Данъчни мерки за повишаване на приходите:

- Данък върху добива на подземни богатства – Мярката се предлага във връзка с необходимостта от преодоляване на бариерите за актуализиране на концесионните плащания за лицата, добиващи подземни богатства по смисъла на Закона за подземните богатства. Целта е постигане на актуално ниво на заплащане за правото за добив на подземни богатства на територията на страната, които са изключителна държавна собственост;

- Предложен е нов акцизен календар за акцизните ставки на тютюна и тютюневите изделия (ТТИ). Мярката е продължение на практиката за балансирано поетапно увеличаване на акцизните ставки върху тютюна и тютюневите изделия;
- Увеличаване на акцизната ставка на алкохола е мярка, която цели подобряване здравето на населението и предотвратяване на злоупотреби с твърд алкохол;
- Увеличаване на акцизната ставка на бирата и на бирата, произведена от независими малки пивоварни;
- Недължимост на лихви при заплащане на главница по изискуеми публични вземания, възникнали до 31.12.2023 г. Мярката цели внасяне на главници по изискуеми към 1 януари 2025 г. публични задължения. Лицата се стимулират да погасят главница по декларирани данъци и задължителни осигурителни вноски, като в този случай е предвидена недължимост на начислените по тези главници лихви;
- Недължимост на лихви при заплащане на главница по изискуеми публични вземания за местни данъци и /или такса за битови отпадъци за периоди до 31.12.2024 г. Мярката цели внасяне на главници по изискуеми към 1 януари 2025 г. публични задължения за местни данъци и/или такса битови отпадъци;
- Отмяна на повишаването прага за регистрация от 100 хил. лв. на 166 хил. лв. от 01.01.2025 г. Мярката цели създаване на равнопоставени условия за извършване на бизнес;
- Еднократно деклариране на недекларирани доходи – 15% еднократен данък. Мярката цели чрез еднократно деклариране и внасяне на дължими данъци за доходи, които не са декларирани за предходни отчетни периоди. Тази мярка не се прилага по отношение на доходи, свързани с престъпна дейност, корупция, пране на пари и финансиране на тероризъм;
- Мерки за намаляване дела на сивата икономика, за борба с данъчните измами, укриването на данъци и отклонението от данъчно облагане; и др.

Осигурителната политика за периода 2025 – 2028 г. предвижда за 2025 г. да се запази размерът на осигурителната вноска за фонд „Пенсии" на ДОО на нивото от 2024 г. Запазват се и размерите на осигурителните вноски за другите фондове на ДОО, а също и съотношенията между осигурителите и осигурените лица. Промяна обаче ще има от 2026 година.

Считано от 1 януари 2026 г., се увеличава осигурителната вноска за фонд „Пенсии" с 3 процентни пункта, а считано от 1 януари 2027 г., се увеличава осигурителната вноска за фонд „Пенсии" с 2 процентни пункта.

Минималният осигурителен доход за самоосигуряващите се лица се увеличава за 2025 г. на 1 077 лв. и се запазва за целия прогнозен период. Минималният осигурителен доход за земеделските стопани и тютюнопроизводители също се увеличава за 2025 г. на 1 077 лв. и се запазва за целия прогнозен период, се казва в проекта на финансовото министерство.

Максималният осигурителен доход за всички осигурени лица се увеличава за целия прогнозен период съответно за 2025 г. на 4 130 лв., за 2026 г. на 4 430 лв., за 2027 г. – 4 730 лв. и за 2028 г. – 5 030 лв.

През следващите четири години държавният дълг се очаква да се увеличи до 81,1 млрд. лева или 32,8% от БВП. За 2025 година същият показател ще бъде в размер на 59,8 млрд. лева или 27,8% от БВП. Минималният размер на фискалния резерв към 31.12.2025 г. е предвиден да остане непроменен спрямо заложения в Закона за държавния бюджет на Република България за 2024 г. в размер на 4,5 млрд. лв. В тази сума се включват основно парите за гарантиране на пенсионната система у нас.

Според изчисленията на министерството на финансите, растежът на икономиката ще бъде 2,8% за догодина и до 3 на сто през 2026 година.

"В периода 2027 – 2028 г. растежът на БВП ще се забави до 2% поради изчерпване на положителния ефект от инвестициите по ПВУ, забавяне в растежа на потреблението на домакинствата в синхрон с това на доходите и забавяне на нарастването на износа в съответствие с външното търсене", показват прогнозите на финансовото ведомство.

Средногодишната инфлация ще продължи да се забавя от 2,4% през 2025 г. до 2% през 2028 г. по линия най-вече на очакваната низходяща динамика при международните цени. Отрицателният принос на енергийните стоки постепенно ще намалява към края напрогнозния хоризонт.

Разходни политики

Основните разходни политики, водещи до повишаване в разходната част на бюджета за периода 2025 – 2028 г., са както следва:

- В разчетите за периода 2025 – 2028 г. е взето предвид увеличението на размера на минималната работна заплата от 1 януари 2025 г. – от 933 лв. на 1 077 лв.;

- Предвидено е увеличение на максималния осигурителен доход от 3 750 лв. на 4 130 лв. от 1 януари 2024 г., съответно 4 430 лв. от 1 януари 2026 г., 4 730 лв. от 1 януари 2027 г. и 5 030 от 1 януари 2028 г.;
- Минималният осигурителен доход за самоосигуряващите се лица за 2025 г. е 1 077 лв. и се запазва за целия прогнозен период;
- Запазване на размера на обезщетението за отглеждане на дете до двегодишна възраст – 780 лв. за целия период до 2028 г. включително;
- За периода 2025 – 2028 г. пенсиите за трудова дейност, отпуснати до 31 декември на предходната година, се осъвременяват от 1 юли на съответната година по чл. 100 от КСО или т.нар. „швейцарско правило“;
- В проектобюджета за 2025 г. е разчетено увеличение на разходите за персонал с 10% за структурите, за които не са предвидени други увеличения в изпълнение на приети нормативни актове и действащи политики, в т.ч. и общинска администрация;
- Увеличение на разходите за персонал в сектор „Отбрана и сигурност“, съгласно приетите механизми със Закона за Министерството на вътрешните работи, Закона за Националната служба за охрана и Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, считано от 01.01.2025 г.;
- През 2025 г. е запазена политиката за увеличение на възнагражденията на педагогическия персонал в средното образование със 125% от СБРЗ за 2024 г. (2 284 лв.).

Други разходни мерки, които влияят върху общия размер на разходите:

- Намаление на разходите за текуща издръжка (без самостоятелните бюджети и делегираните от държавата дейности) с 10%;
- Предвидени са средства за изпълнение и през 2025 г. на Националната инвестиционна програма за министерства, ведомства (като са разчетени разходи по бюджетите на ПРБ за административни разходи, разходи за електронно управление и разходи за изпълнение на стратегически проекти), като и за Национална инвестиционна програма за общини;
- Осигурени са средствата за финансиране на променените натурални показатели в сферата на делегираните от държавата дейности, социалната сфера и др.

За периода 2025 – 2028 г. се предвижда продължаване на Инвестиционната програма за общински проекти, като е определен размерът на финансирането за 2025 г., поясняват от финансовото министерство.

Инвестиционна политика

В зависимост от ограничения бюджетен ресурс и извършената от ПРБ приоритизация са обособени основните стратегически инвестиционнипроекти, които са включени в „Програма за приоритетни стратегически инвестиционни проекти с национално финансиране за периода 2025 – 2028 г.“ – приложение към проекта на Закона за държавния бюджет на Република България (ЗДБРБ) за 2025 г., като срокът на програмата е съобразен с изготвянето на Националния фискално-структурен план на Република България за периода 2025 – 2028 г.

√ Понижаващата се икономическа активност намалява недостига на работна сила в Германия

Понижаващата се икономическа активност в Германия означава, че все по-малко компании изпитват недостиг на квалифицирана работна сила, сочи проучване на държавната банка Ка еф Ве (KfW) и института "Ифо", цитирано от Ройтерс. Германските компании през последните години постоянно се оплакваха от недостиг на служители, припомня БТА.

Отслабващият трудов пазар в момента не се дължи на наличието на все повече квалифицирани служители, а на забавянето на наемането на кадри от компаниите заради икономическата стагнация в Германия, се посочва в проучването.

В началото на четвъртото тримесечие 32 на сто от приблизително 9000 компании, участвали в проучването, признават, че дейността им куца от недостиг на работна ръка. Това е спад с 3 на сто спрямо април. През есента на 2022 г. 45,7 на сто от компаниите в Германия са се оплаквали от липса на квалифицирани служители.

Най-голям спад на търсене на служители изпитват промишлените производители, чиито поръчки и продажби спадат.

В сектора на услугите обаче ситуацията на трудовия пазар остава трудна, а квалифицирани служители липсват, разкрива проучването.

Според експерта от Ка еф Ве Мартин Мюлер недостигът на работна сила продължава да спъва развитието на много компании. "В близките години когато икономическата ситуация се подобри, недостигът ще се засили", посочва експертът.

Business.dir.bg

√ Надзорът на НОИ прие бюджета на ДОО за 2025 г. Пенсиите ще се увеличат с 8-9% от юли

Проектът на закон за бюджета на държавното обществено осигуряване (ДОО) залага на увеличение на пенсиите по швейцарското правило от 1 юли 2025 година, като индексацията ще бъде между 8 и 9 процента. Заложено е повишение на максималния осигурителен доход от 1 януари от сегашните 3750 на 4130 лева.

Надзорният съвет на Националния осигурителен институт (НОИ) утвърди днес проекта. В изпълнение на своите правомощия по Кодекса за социално осигуряване, членовете на съвета се запознаха със заложените в документа законови промени и подкрепиха направените предложения, отбелязва НОИ в свое съобщение.

Предстои съгласуването на проектозакона в Националния съвет за тристранно сътрудничество (заедно с проекта на закон за бюджета на НЗОК в сряда), приемането му от Министерския съвет и окончателното му гласуване в Народното събрание.

Председателят на Народното събрание Наталия Киселова заяви, че ще направи всичко възможно бюджетът за 2025 г. да бъде приет до края на годината. Служебният премиер Димитър Главчев и неговият вицепремиер, финансовият министър Людмила Петкова, обаче отбелязаха, че първо трябва да се приемат промените в данъчните закони, които са внесени в парламента.

Съгласно изготвения проект на закона за бюджета на ДОО за догодина се запазват размерите и съотношенията на осигурителните вноски за фондовете на държавното обществено осигуряване.

Максималната пенсия остава 3400 лева. Предвижда се минималният осигурителен доход за самоосигуряващите се от 1 януари да стане 1077 лева, колкото е новата минимална работна заплата.

Запазва се размерът на обезщетението за отглеждане на дете до 2-годишна възраст, както и за отглеждане на дете до 8 години от бащата на 780 лева.

Остава и същият минималният дневен размер на обезщетението за безработица - 18 лева, както и максималният - 107,14 лв.

Пенсиите, отпуснати до 31 декември на предходната година, се осъвременяват всяка година от 1 юли с решение на Надзорния съвет на Националния осигурителен институт с процент, равен на 50 на сто от нарастването на осигурителния доход и 50 на сто от индекса на потребителските цени през предходната календарна година. Очаква се той да бъде между 8 и 9%, като точната му стойност ще се определи след получаване на отчетните стойности и на двата показателя в правилото - инфлацията и ръста на средния осигурителен доход.

От 1 юли минималната пенсия за стаж и възраст става 631,08 лева или с 50,51 лв. повече спрямо сега. Средната пенсия догодина ще е 975 лева с реален ръст от 7,9 на 100 при прогнозирана инфлация от 2,4%.

Заложените общи разходи на Държавното обществено осигуряване са 27,4 млрд. лева, което е ръст с малко от над 3 млрд. лева спрямо тази година. За пенсии ще се платят 11,2% от брутния вътрешен продукт.

√ Бюджет'25: Ръст на приходите от 20 милиарда лева, вдигат акциза за алкохол и цигари

Министерството на финансите публикува законопроекта за държавния бюджет и актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2025-2028 г., която представлява мотивите към законопроекта.

От публикуваните числа се вижда, че и дефицитът, и държавният дълг ще растат у нас догодина.

Законопроектът, внесен от служебния кабинет, включва редица мерки както в приходната, така и в разходната част с цел запазване на нивото на дефицита под изискуемия праг, необходим за членство в еврозоната. Дефицитът на сектор "Държавно управление" е в размер 3,0 на сто от брутния вътрешен подукт (БВП) за 2025 г., 2,9 на сто от БВП за 2026 г., 3,0 на сто от БВП за 2027 и 2,9 на сто от БВП за 2028 г. Това е записано в актуализираната средносрочна бюджетна прогноза на Министерството на финансите за периода 2025-2028 г.

Разчетите сочат още, че дългът догодина ще се увеличи с още почти 10 милиарда лева и ще достигне 59 милиарда и 800 милиона лева. През следващите години ще продължи да расте, като през 2028 г. държавният дълг вече ще възлиза на над 81 милиарда лева.

В бюджета е заложено увеличение на акцизите за алкохол и цигари, еднократна данъчна амнистия за лихвите по дължими, но неплатени данъци. Предвижда се също така еднократно начисляване на 15% такса на данъци, които не са били декларирани.

В бюджета не е заложено облагане на свръхпечалбите на банките, както се очакваше. В преходните и заключителните разпоредби обаче е описано подробното обединяване на данъчната администрация с митниците под шапката на Националната агенция за приходите.

Във финансовия план за 2025 г. се залага ръст на приходите от близо 20 млрд. лв. спрямо събраното през тази година. Обикновено постъпленията растат с 3-5-8 млрд. лв. на година в абсолютна сума. Общо през 2025 г. се залагат приходи във фиска от 92 млрд. лв. Срещу високите приходи догодина стоят разходи от близо 99 млрд. лв.

Ръстът на приходите вероятно се очаква от еднократни ефекти - например по-високи плащания от еврофондовете, данъчна амнистия и др., защото в следващите години в бюджетната рамка не се предвижда подобен ръст на постъпленията. Приходите и за 2026 г., и за 2027 г. са прогнозирани на около 95 млрд. лв.

Какво още гласи публикуваният законопроект

Дефицитът на сектор "Държавно управление" е в размер 3,0 на сто от брутния вътрешен продукт (БВП) за 2025 г., 2,9 на сто от БВП за 2026 г., 3,0 на сто от БВП за 2027 и 2,9 на сто от БВП за 2028 г.

Подготовката на "Бюджет 2025" и актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2025-2028 г. беше повлияна от различни фактори и предизвикателства. От една страна влезлите в сила европейски законодателни актове, свързани с приемането на реформираната рамка за икономическо управление в ЕС, с което се разшири времевият хоризонт, правилата и изискванията за качеството на бюджетните рамки, а от друга - политическата обстановка и проведените избори за 51-о Народно събрание на 27 октомври 2024 г., и липсата все още на избрано редовно правителство. При тези условия с настоящата прогноза времевият период е разширен до 4 години (2025- 2028 г.), уточняват от МФ.

Това салдо се постига въпреки значителния ефект от отразяването в разходната част на очакваните доставки в сектора на отбраната за периода 2025-2028 г., при вече отчетени касови разходи през предходни години. Приходите и разходите показват низходяща тенденция като дял от БВП. При тези стойности на дефицита на сектор "Държавно управление" ще бъде изпълнен критерият за фискална устойчивост за присъединяване на България към еврозоната, пише в документа.

Бюджетното салдо по Консолидираната фискална програма (КФП) за 2025 година е дефицит от 3 на сто от БВП, в рамките на който се осигуряват разходните политики, вкл. изменения в тях, базирани на решения от 2024 г., със съответните приходни мерки. За 2026 г. дефицитът е в размер на 3,6 на сто от БВП, в резултат основно от приключването на периода за реализация на Плана за възстановяване и устойчивост (ПВУ), като при запазване на приходните и разходните политики за следващите две години (2027 и 2028 г.) дефицитът рязко намалява, съответно до 2,4 и 2,1 на сто от БВП.

Като дял от БВП общото ниво на приходите за периода 2025-2028 г. е в диапазона 39,9 - 43,0 процента от БВП с низходяща тенденция. Същата низходяща тенденция се наблюдава и при общото ниво на разходите (общо разходи и вноска в общия бюджет на ЕС), които като дял от БВП са в диапазона 42 -46 на сто.

Предвижда се държавният дълг да достигне съответно 59,8 млрд. лв. (27,8 на сто от БВП) през 2025 г., 66,6 млрд. лв. (29,3 на сто от БВП) през 2026 г., 73,7 млрд. лв. (31 на сто от БВП) през 2027 г. и 81,1 млрд. лв. (32,8 на сто от БВП) през 2028 г.

Минималният размер на фискалния резерв към края на 2025 година е предвиден да остане непроменен спрямо заложения в Закона за държавния бюджет на Република България за 2024 г. в размер на 4,5 млрд. лв.

Макроикономическата прогноза МФ предвижда растежът на икономиката да се повиши до 2,8 на сто през 2025 г. и до 3 на сто през 2026 година. В периода 2027-2028 г. растежът на БВП ще се забави до 2 на сто поради изчерпване на положителния ефект от инвестициите по ПВУ, забавяне в растежа на потреблението на домакинствата в синхрон с това на доходите и забавяне на нарастването на износа в съответствие с външното търсене.

Средногодишната инфлация ще продължи да се забавя от 2,4 на сто през 2025 г. до 2 на сто през 2028 година.

През периода 2025-2028 г. данъчната политика ще е ориентирана към постигане на макроикономическа и бюджетна стабилност, пише в документа.

За периода 2025-2028 г. се предвижда за 2025 г. да се запази размерът на осигурителната вноска за фонд "Пенсии" на ДОО на нивото от 2024 г. Запазват се и размерите на осигурителните вноски за другите фондове на ДОО, а също и съотношенията между осигурителите и осигурените лица.

Считано от 1 януари 2026 г. се увеличава осигурителната вноска за фонд "Пенсии" с 3 процентни пункта, а считано от 1 януари 2027 г. осигурителната вноска за фонд "Пенсии" се увеличава с 2 процентни пункта.

Минималният осигурителен доход за самоосигуряващите се лица се увеличава за 2025 г. на 1077 лв. и се запазва за целия прогнозен период. Минималният осигурителен доход за земеделските стопани и тютюнопроизводители също се увеличава за 2025 г. на 1077 лв. и се запазва за целия прогнозен период.

Максималният осигурителен доход за всички осигурени лица се увеличава за целия прогнозен период съответно за 2025 г. на 4130 лв., за 2026 г. на 4430 лв., за 2027 г. - 4730 лв. и за 2028 г. - 5030 лв.
Разходни политики
В разчетите за периода 2025-2028 г. е взето предвид увеличението на размера на минималната работна заплата от 1 януари 2025 г. - от 933 лв. на 1077 лв. Ефектът в разходите е увеличение от 283,3 млн. лв.
За периода 2025-2028 г. пенсиите за трудова дейност, отпуснати до 31 декември на предходната година,е осъвременяват от 1 юли на съответната година по чл. 100 от КСО или т.нар. "швейцарско правило", като ефектът в разходите за 2025 г. е увеличение от 1 045 млн. лв.;
За периода 2025-2028 г. пенсиите за трудова дейност, отпуснати до 31 декември на предходната година, се осъвременяват от 1 юли на съответната година по чл. 100 от КСО или т.нар. "швейцарско правило" с ефекта в разходите за 2025 г. - увеличение с малко над 1 милиард лева (1045 млн. лв.);
В проектобюджета за 2025 г. е разчетено увеличение на разходите за персонал с 10 процента за структурите, за които не са предвидени други увеличения в изпълнение на приети нормативни актове и действащи политики, в т.ч. и общинска администрация - увеличение с 834,3 млн. лв.;
Увеличение на разходите за персонал в сектор "Отбрана и сигурност", съгласно приетите механизми със Закона за Министерството на вътрешните работи, Закона за Националната служба за охрана и Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, считано от 01 януари 2025 г., с ефект в разходите - увеличение от 2148,5 млн. лв.;
През 2025 г. е запазена политиката за увеличение на възнагражденията на педагогическия персонал в средното образование със 125 на сто от средната брутна работна заплата за 2024 г. (2284 лв.) с ефект увеличение в разходите от 499 млн. лв.

3e-news.net

√ Почти 280 млн. лева са изплатени от фонд СЕС към бизнеса заради високите цени на електроенергията
Близо 280 милиона лева са изплатени като компенсации от Фонд "Сигурност на електроенергийната система" за покриване на високите разходи за електрическа енергия от началото на годината до 3 декември. Това се посочва в отговор на Министерството на енергетиката на въпрос на БТА относно текущите плащания от фонда към бизнеса и други категории крайни клиенти.
От енергийното министерство посочиха, че по данни на Фонда "Сигурност на електроенергийната система" разходите по програми за компенсиране на бизнеса във връзка с високите цени на електроенергията от 1 юли до 3 декември 2024 г. са в размер на малко над 278 млн. лв. Бюджетът на тази програма е 549 млн. лева.
БТА припомня, че Министерският съвет прие програма за предоставяне на компенсации на небитовите крайни клиенти на електроенергия. Компенсациите са свързани с цените на електрическата енергия за небитовите крайни клиенти и са за периода от 1 юли 2024 г. до 31 декември 2024 г. при спазване на правилата за държавните помощи. Те са в размер на 100 процента от разликата между реалната средномесечна борсова цена за базов товар на сегмента "Ден напред" на "Българска независима енергийна борса" за съответния месец и базовата цена в размер на 180 лева за мегаватчас за небитовите крайни клиенти, независимо в коя мрежа са присъединени.
Програмата компенсира част от разходите за електрическа енергия на небитовите крайни клиенти с изключение на операторите на електропреносната и на електроразпределителните мрежи, за които в закона е регламентиран механизъм за компенсиране на невъзстановяеми разходи, както и за обекти на крайните небитови клиенти, които са изрично изброени в преходните и заключителните разпоредби в Закона за държавния бюджет за 2024 г.. За тях тези лица получават компенсация по Програма за компенсиране, одобрена от Министерския съвет на 23 април 2024 г. Програмата е мярка за защита на икономическите баланси и макроикономическата стабилност чрез запазване на конкурентоспособността на предприятията и ограничаване на инфлацията.
Проверка на БТА в сайта на Българската независима енергийна борса (БНЕБ) показва, че средната цена на базов товар за ноември на сегмента "Ден напред" е 328,09 лв., за октомври - 174,76 лв, за септември - 209,16 лв, за август - 247,80 лева, за юли - 266,90 лева.
От Министерството на енергетиката допълват в отговора си, че отделно по програма, приета с Решение на Министерския съвет (РМС) 294/2024 г., изменена с РМС 481/2024 г., на всички крайни клиенти на електрическа енергия, посочени в § 3,

ал.14 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за държавния бюджет, също се полагат ежемесечни компенсации. Това са читалища, молитвени домове, храмове, детски градини, училища, детски спортни школи. От началото на годината до 3 декември 2024 г. на тях са били изплатени компенсации в размер на близо 1,120 млн. лв.
Компенсацията по програмата се изчислява като разлика между средната цена на базов товар на БНЕБ на сегмента "Ден напред" за съответния месец и регулираната цена, утвърдена от Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) и приложима през текущия ценови период за съответната лицензионна територия, в която се намира конкретният обект, по която крайните снабдители продават електрическа енергия на крайни битови клиенти, присъединени към електроразпределителната мрежа на ниво ниско напрежени Потребените от тях количества енергия се измерват чрез средство за търговско измерване с една скала (или при наличие на средство за търговско измерване с две скали измерени количества потребена електрическа енергия по цена за дневна тарифа), като в сумата не се включва ДДС.
Индикативният бюджет по програмата е в размер на 50 млн. лева за периода от 1 януари до 31 декември 2024 година.
Мярката за компенсиране е оценена като непредставляваща държавна помощ за детските градини, детските ясли и яслени групи, както и за училища (частни, държавни и общински) и като подкрепа в режим "непомощ" за останалите бенефициери (детски спортни школи, читалища, молитвени домове, храмове и манастири на регистрирани вероизповедания) във връзка с известие на Комисията относно понятието за държавна помощ.
От 1 юли КЕВР реши, че клиентите на "Електрохолд Продажби" заплащат следните цени без ДДС: за достъп и пренос до/през електропреносната мрежа - 0,01354 лв. на киловатчас (kWh), за пренос на електрическа енергия през електроразпределителната мрежа на ниско напрежение - 0,03803 лв./kWh и за достъп до електроразпределителната мрежа за битови клиенти - 0,00770 лв./kWh.
Клиентите на "ЕВН България Електроснабдяване" заплащат следните цени без ДДС: за достъп и пренос до/през електропреносната мрежа - 0,01354 лв./kWh, за пренос на електрическа енергия през електроразпределителната мрежа на ниско напрежение - 0,03704 лв./kWh и за достъп до електроразпределителната мрежа за битови клиенти - 0,00819 лв./kWh.
Клиентите на "ЕНЕРГО-ПРО Продажби" заплащат следните цени без ДДС: за достъп и пренос до/през електропреносната мрежа - 0,01354 лв./kWh, за достъп до електроразпределителната мрежа за битови клиенти - 0,00977 лв./kWh и за пренос на електрическа енергия през електроразпределителната мрежа на ниско напрежение - 0,03689 лв./kWh.

√ Европейските фондови пазари не показват равномерна динамика в началото на новата седмица

Борсите на най-големите страни в Западна Европа не показваха равномерна динамика в търговията в понеделник, но основният индекс Stoxx Euurope 600 завърши на зелена територия, подкрепен от акциите на производителите на луксозни стоки, заради надеждите новите стимули да помогнат на втората икономика в света. Не бяха подминати, обаче, геополитическите сътресения в Сирия.
Инвеститорите оценяваха резултатите от срещата в понеделник на Политбюро на Централния комитет на Комунистическата партия на Китай. Лидерите на страната обещаха "по-проактивни" фискални мерки и "умерено" по-разхлабена парична политика за следващата година, ходове, които биха могли да стимулират вътрешното потребление през следващата година.
Генералният секретар на ЦК на КПК Си Дзинпин заяви, че основните цели и задачи на икономическото и социално развитие на страната през 2024 г. ще бъдат успешно постигнати, съобщава китайската агенция Синхуа.
Междувременно трейдърите оценяваха геополитическите трусове в Близкия изток след свалянето на сирийския президент Башар ал-Асад през уикенда, който намери политическа подкрепа от Кремъл, след като избяга в Москва. Западните лидери посрещнаха предпазливо свалянето на династията Асад от бунтовническите сили, опасявайки се от вакуум на властта и повече нестабилност в региона. Все още няма изразена позиция от привържениците на режима – Иран и Русия.
До обед общият индекс на най-големите европейски компании Stoxx Europe 600 се повиши с 0,13%, а от националните индекси на „сините чипове“ с най-висок ръст беше френският CAC 40 (+0,38%), следван от британския FTSE 100 (+0,33%). На загуба бяха: италианският FTSE MIB (-0,13%), германският DAX (+0,11%), испанският IBEX 35 (+0,04%). Липсата на ясно изразена посока се запази до края на сесията, но много анализатори смятат, че като цяло пазарният тренд е позитивен.
Общият европейски индекс Stoxx 600 затвори с повишение за осма поредна сесия, преодолявайки по-ранните колебания и записвайки ръст от 0,14%. Това е най-дългият период в зелено за регионалния измерител от май насам.

Основни борсови индекси в Западна Европа на 9 декември 2024 г.

Индекс	Страна	Стойност/пункт	Промяна/пункт	Ръст/спад
STOXX 600	Общият европейски	521.22	+0.75	+0.14%
FTSE 100	Великобритания	8,352.08	+43.47	+0.52%
DAX	Германия	20,345.96	-38.65	-0.19%
CAC 40	Франция	7,480.14	+53.26	+0.72%
FTSE MIB	Италия	34,559.83	-189.67	-0.55%
IBEX 35	Испания	12,011.50	-60.50	-0.50%

Източник: MarketWatch

От таблицата по-горе е видно, че с най-голям дневен ръст завърши френският CAC 40, а с най-силен спад затвори италианският FTSE MIB.

На фона на добрите новини от Китай осезаемо поскъпват акциите на производителите на луксозни стоки в Европа, включително Kering (+3,48%), Christian Dior (+3,51%), Richemont (+2,06%), LVMH (+3,52%), Remy Cointreau (+3,97%), Pernod Ricard (+2,75%), Burberry (+4,32%) и Hermes (+0,84%).

Акциита на BP скочиха с 4.20%, след като компанията обяви сливането на своя офшорен вятърен бизнес с японската енергийна компания JERA в нова съвместна фирма. Смята се, че BP дава приоритет на операциите си с изкопаеми горива, тъй като се стреми да повиши рентабилността в този сектор.

Активно увеличиха капитализацията си и представителите на автомобилната индустрия: Mercedes-Benz Group (+3,24%), Bayerische Motoren Werke AG (+2,54%), Volkswagen AG (+1,44%), Stellantis (+1,53%), Renault (+0,64)%.

Пазарната стойност на шведската Boliden скочи с 2,66% след новината за закупуването от канадската Lundin Mining на медно-цинковите находища Neves-Corvo в Португалия и Zinkgruvan в Швеция за до 1,45 млрд. долара. Основната част се планира да бъде изплатена чрез а мостов заем, за рефинансиране на половината от който ще бъдат емитирани акции.

Акциите на италианската Banco BPM поскъпнаха с 2,24% след новината, че френската Credit Agricole е увеличила дела си в нея. Акциите на Credit Agricole се повишиха с 0,65%.

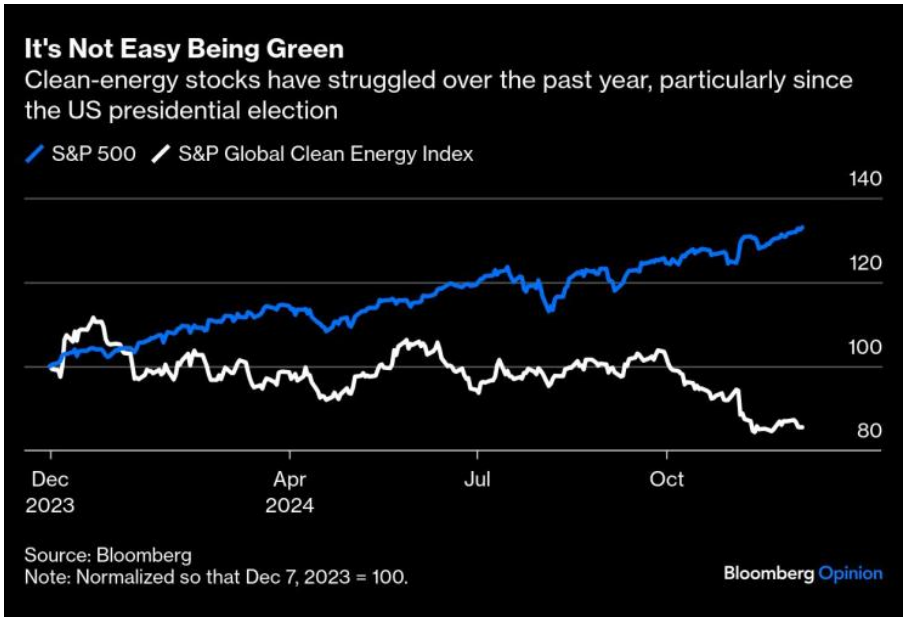
Капитализацията на британския онлайн търговец на дрехи Boohoo нараства с 0,75%, след като Майк Ашли, ръководителят на неговия основен акционер Frasers, активизира усилията си да получи място в борда на директорите на емитента.

На друга британска компания, операторът на верига пицарии Domino's Pizza Group Plc, пазарната стойност спадна с 3,41%. Веригата прогнозира, че увеличението на застрахователните премии, обявено от финансовия министър на страната през есента, ще доведе до увеличаване на разходите за персонал с около 3 милиона паунда (3,8 милиона долара) годишно, като франчайзинг получателите ще бъдат особено засегнати от реформата.

Bloomberg TV Bulgaria

√ През първите три тримесечия на 2024 г. инвеститорите са изтеглили 24 млрд. долара от фондове, свързани с борбата с изменението на климата

Като концепция екологично отговорното инвестиране се намира в период на разпад. Реакцията от политически десните превърна „ESG“ в нещо, за което корпорациите не искат и да чуят. Доналд Тръмп се завръща в Белия дом. „Drill, Baby, Drill“. Биткойнът, вероятно най-малко екологично отговорната инвестиция на планетата, е на стойност 100 000 долара и поскъпва. Но неуспехът винаги е най-силен преди зазоряване, както казват най-вероятно мадите не се изразяват. Шепнете си, но инвеститорите и бизнес лидерите все още проверяват математиката и признават, че корпоративното поведение, което е от полза за околната среда, е от полза и за крайния резултат, който Милтън Фридман им е казал да ценят над всичко останало. Няма съмнение, че зелените инвестиции преживяват мрачна година. През първите три тримесечия на 2024 г. инвеститорите са изтеглили 24 млрд. долара от фондове, свързани с борбата с изменението на климата, съобщи Bloomberg News миналия месец, позовавайки се на данни на Morningstar. Бих бил шокиран, ако това не се влоши още повече през четвъртото тримесечие, през което Trump trade от всякакъв вид, включително биткойн, бе във възход. Зелената енергия изглежда е антипод на Trump Trade. Щетите вече се виждат в индекса S&P Global Clean Energy, който се срина през четвъртото тримесечие в сравнение с индекса S&P 500.

Акциите на компании, следващи зелени цели, са изпитвали затруднение, особено след изборите в САЩ

Не се заблуждавайте: Става въпрос за настроения. Добре, става дума и за високи лихвени проценти, които вредят на инвестициите в чиста енергия. Но основно става дума за настроения. Още преди избирането на Тръмп корпоративните лидери бягаха уплашено от ESG в отговор на политическата реакция, водена от републиканците на всички нива на управление. Миналия месец главният прокурор на Тексас Кен Пакстън заведе дело срещу няколко големи мениджъри на активи, обвинявайки ги в заговор за използване на ESG инвестициите в ущърб на индустрията за изкопаеми горива. В петък Goldman Sachs заяви, че напуска Net-Zero Banking Alliance (част от Glasgow Financial Alliance for Net Zero, чиито съпредседатели са основателят на Bloomberg LP Майк Блумбърг и председателят на Bloomberg Inc. Марк Карни), присъединявайки се към потока от други банки, които напускат подобни групи. Goldman, подобно на много свои колеги, предположи, че е постигнала състояние на зелена независимост и вече не се нуждае от подкрепата на други. Може би, но основният смисъл на всички тези изявления е ясен: време е да се снишим.

Това не означава, че логиката на инвестиране в чиста енергия се е променила. Въпреки отлива на средства, активите във фондове, свързани с климата, все пак са се увеличили с 6% спрямо предходната година, тъй като цените им са се повишили, отбелязва Morningstar. А ESG фондовете като цяло (което означава не само тези, които са фокусирани върху околната среда, но и тези, които обръщат внимание на „социалната“ и „управленската“ част на абревиатурата) привлякоха скромен глобален приток през първите три тримесечия на годината, според Morningstar. Голямото изключение са САЩ, където инвеститорите са изтегляли средства в продължение на повече от две години.

Тези инвеститори вероятно са пропуснали да се възползват. Противопоставянето на ESG няма да продължи вечно, а по-умни от мен хора предлагат да бъдем алчни, когато другите се страхуват. Ако не друго, изборът на Тръмп може да е предвестник, че дъното скоро ще бъде достигнато, както предположи миналата седмица Хамиш Чембърлейн, ръководител на отдела за глобални устойчиви акции и портфолио мениджър в Janus Henderson Investors. Чембърлейн се позова на икономическата неизбежност на прехода към чиста енергия, както и на факта, че индексът S&P Global Clean Energy Index скочи с 250% по време на първия мандат на Тръмп.

Независимо дали ги харесвате или не, както изменението на климата, така и преходът към чиста енергия създават рискове и възможности за компаниите. Пренебрегването им е лошо за бизнеса. Отчасти затова миналата седмица коалиция от пенсионни фондове и застрахователи с управлявани активи на стойност 9,5 трилиона долара (и също така част от Glasgow Financial Alliance for Net Zero) публикува доклад, в който настоява регулаторите и компаниите да се споразумеят за стандарти за задължително отчитане на корпоративните емисии на парникови газове от „обхват 3“. Те представляват най-голямата част от всички корпоративни емисии, но тъй като засягат много части от веригата за създаване на стойност - от доставчиците до крайните потребители - те са и най-трудни за измерване.

По-рано тази година Комисията по ценните книжа и фондовите борси се отказа от изискването за отчитане на обхват 3, след като лобистите нададоха вой по този въпрос. Но други юрисдикции, включително Европейският съюз, Япония и Калифорния, вече започват да ги изискват, което засяга хиляди американски компании. Избраният от Тръмп за ръководител на Комисията по ценните книжа и фондовите борси (SEC) криптоентусиаст Пол Аткинс почти сигурно ще иска да намали натиска за разкриване на информация от страна на компаниите. Останалата част от света вероятно няма да даде избор на американските компании. Пренебрегването на този риск е добър начин да загубите пари.

От друга страна, усилията за изчистване на производствата е добър начин да се спечелят пари. Според проучване на Федералната резервна банка на Сан Франциско, публикувано миналата седмица, цените на акциите на компаниите, които се ангажират да намалят въглеродните си емисии, се повишават „значително и трайно“ след отчитането. Колкото „по-мръсна“ е компанията, която поема ангажимента, толкова по-голяма е печалбата.

Тези обещания също не са само безсмислен greenwashing; проучването установи, че емисиите на компаниите, поели ангажименти, са средно с 12% по-ниски пет години по-късно. Инвеститорите са разбрали, че могат да се доверят на компаниите да изпълняват зелените си обещания, като по този начин избягват рисковете, свързани с енергийния преход, които според тях са по-големи от разходите за декарбонизация. Дружествата получават двойно възнаграждение - веднъж на фондовия пазар и втори път, когато избегнат още по-големи бъдещи разходи.

Разбира се, на компаниите им предстои още много работа. Според неотдавнашен доклад на Националното бюро за икономически изследвания техните оскъдни зелени обещания не са достатъчни, за да помогнат на света да постигне целта на Парижкото споразумение от 2015 г. за задържане на глобалното затопляне под 2 градуса по Целзий над прединдустриалните средни стойности.

Споразумението от Париж беше резултат от преговори за климата, които напоследък се разпадат. В тяхно отсъствие ще се нуждаем от нови сили, които да издърпат човечеството към целите му. Дружествата могат да бъдат едни от тях, а инвеститорите разполагат с много стимули, както и начини за наказание, за да ги накарат да се движат.

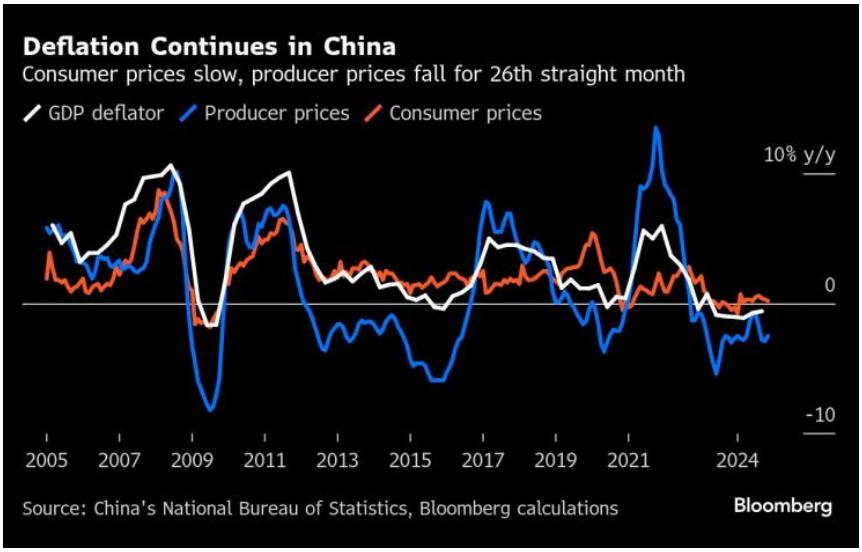
√ Мерките на Пекин работят, но не успяват да преобърнат дефлацията в страната

Потребителската инфлация в Китай неочаквано се забави през ноември, докато заводската дефлация отслабна, което обрисува разнопосочна картина на ефектите от последните усилия за стимулиране на икономиката преди ключовите срещи на политиците тази седмица.

Индексът на потребителските цени се повиши с по-малко от прогнозираните 0,2% спрямо предходната година, което е най-ниското ниво от юни насам, докато базисната инфлация леко се повиши. Фабричната дефлация се удължи за 26-и пореден месец, макар че индексът на цените на производител отбеляза по-бавен спад от 2,5% спрямо октомври.

Взети заедно, официалните данни, публикувани в понеделник, показаха, че мерките на Пекин стабилизират настроенията, но все още не са успели да обърнат дефлационната тенденция. Данните бяха публикувани преди очакваното провеждане на традиционното декемврийско съвещание на Политбюро на Комунистическата партия, което вероятно ще бъде последвано от Централна работна икономическа конференция в сряда.

„По-слабата инфлация може да засили призивите за допълнителни политически стимули през декември“, заяви Карлос Казанова, старши икономист за Азия в Union Bancaire Privee.

Дефлацията в Китай продължава. Ръстът на потребителските цени се забавя, а цените на производител спадат за 26-и пореден месец

Реакцията на фондовия пазар беше приглушена след публикуването на данните. Бенчмарковият индекс CSI 300 на акциите на сушата обърна по-ранните си печалби и се търгуваше със спад от 0,5% до обедната почивка. Индексът Hang Seng China Enterprises, който проследява китайските акции, търгувани в Хонконг, също се колебаеше и се понижи с 0,6%.

Мнозина очакват, че срещите тази седмица ще дадат сигнал за по-силни стимули за постигане на цел за растеж, подобна на тазгодишната експанзия от „около 5%“, след като Пекин въведе широк пакет от мерки от края на септември, за да защити тази цел. Очертаващите се американски мита след избирането на Доналд Тръмп означават, че Китай трябва да се подготви и да противодейства на всеки шок за износа, който е основен стълб на растежа след пандемията.

Висшите служители „със сигурност ще искат да стимулират вътрешното потребление в условията на външна несигурност през 2025 г.“, каза Реймънд Йън, главен икономист за региона на Централен Китай в Australia & New Zealand Banking Group Ltd. Но всяко трайно подобрение ще изисква цялостен обрат в икономиката и пазара на недвижими имоти, добави той.

„Слабите сигнали за цените, които идват по петите на бавните PMI, засилват впечатлението, че предоставените досега стимули не успяват да съживят икономиката,“ коментира Дейвид Ку, икономист, Bloomberg Economics.

За следващата година официалните лица намекнаха за по-големи фискални стимули и обещаха да разширят правителствената програма за субсидиране на покупките на домакински уреди и автомобили. Растежът на потреблението получи тласък от тези субсидии през последните месеци, въпреки че ефектът вероятно е временен.

Очаква се Китайската народна банка да продължи да облекчава паричната политика, като намали лихвените проценти и нормата на задължителните резерви, което ще освободи парични средства за банките, за да отпускат заеми. През следващите седмици се очаква намаляване на нормата за задължителни резерви. Някои банки от Уолстрийт също прогнозират най-голямото намаление на лихвените проценти от десетилетие насам през следващата година.

Умерената инфлация при хранителните стоки беше спирачка за растежа на цените през ноември. Цените на свинското месо, зеленчуците и плодовете - основни компоненти на кошницата на индекса на потребителските цени в Китай - се понижиха значително спрямо предходния месец, тъй като отрицателният ефект от проливните дъждове през лятото върху производството на храни отслабваше.

Спадът на цените на горивата, автомобилите, домакинските уреди, наемите и туристическите услуги също натежа върху общите потребителски цени.

Дун Лиджуан, главен статистик в Бюрото за национална статистика, обясни скромното повишение на потребителските цени с по-високите температури и намаляването на пътуванията през миналия месец. От друга страна, цените на производител се повлияха благоприятно от ускоряването на проектите в областта на недвижимите имоти и инфраструктурата, като цените на промишлените продукти, включително цимент, цветни метали и стомана, се повишиха.

Повишението на основния индекс на потребителските цени и по-бавното понижение в индекса на цените на производител „показва, че доверието на предприятията и домакинствата се възстановява по-бързо след множеството политически стимули“, заяви Брус Пан, главен икономист за Китай в Jones Lang LaSalle Inc.

„Но способността и желанието на жителите да потребяват остават ниски, очакванията за частните инвестиции все още са слаби, пазарът на имоти все още е в дълбока корекция“, каза той.

През октомври се наблюдава подобрение в продажбите на дребно, което отчасти се дължи на дългата ваканция, която стимулира частното потребление. Данните за промишленото производство, търговията на дребно и инвестициите, които трябва да бъдат представени следващата седмица, ще покажат дали това продължава и през ноември.

„Икономическата активност се стабилизира напоследък, но възстановяването все още не е достатъчно силно, за да стимулира инфлацията“, каза Живей Джан, главен икономист в Pinpoint Asset Management. „Необходим е много по-силен фискален тласък, за да се измъкне Китай от дефлационната среда.“

Капитал

√ Бизнес закуска: Кабинетът представи бюджет с 3% дефицит за 2025 г. и вдигане на осигуровките след това, Сарафов поиска имунитета на Кирил Петков

Чували сте за китайското проклятие "Да живееш в интересни времена". Е, за всяка българска институция то си има аналог - "Да получиш писмо от Пеевски". Ако санкционираният от САЩ и Великобритания лидер на "ДПС - Ново начало" има въжделения към дейността на една или друга администрация, то рядко е за добро - я ще я изрита от сградата ѝ, я нещо друго

Затова и когато седмицата в Министерството на финансите започна с епистоларни назидания от депутата, едва ли денят във ведомството е тръгнал с приповдигнато настроение. За отскок той успя да се скара на служебния министър Людмила Петкова, че е орязала предвидените средства за инвестициите на общините до едва 800 млн. лв. при споразумения с МРРБ за над 3 млрд. лв. Паралелно в своя позиция той скастри и депутатите да не се изкушат да отложат вече приетите със закон увеличения на заплати на учители, университетски преподаватели, полицаи и военни, предвидени от 1 януари 2025 г.

Накратко още преди да беше внесен официално проектът за бюджет за догодина, вече се появиха ясни заявки, че всеки опит за здрав разум и опит да се оптимизират разходите ще срещне яростна съпротива. А това естествено означава още по-големи проблеми с финансирането им, което и без това вече разчита на екстравагантна палитра от противоречиви и/или еднократни мерки насочени към разнообразни индустрии. А те разбираемо недоволстват и се опитват да лобират срещу плановете да бъдат облагани извънредно.

Като един истински майстор на неосъзнатата ирония Пеевски завършва своята поздравителна картичка с призив към министърката да не се поддава на политически натиск по отношение на заложените параметри в Закона за държавния бюджет. Все пак той уточнява, че визира "вмешателства от представители на провалени или бъдещи политически проекти" (в която графа явно скромно не включва себе си). При така разиграната се сценка разбираемо Петкова реши да публикува проектобюджета си още в понеделник вечерта и така да затвори пощенската кутия за идеи да бъде прекроявan. (В него между другото не се вижда точно число за общинските проекти, а по неофициална информация на "Капитал" предвидената сума е малко над 1 млрд. лв.)

Иначе, като сме на тема натиск предколедните писма могат да минат за съвсем мека форма, на фона на обичайните прийоми на подвластните на Пеевски институции. Едва ли някой от доскорошните му съпартийци е забравил белязаната от арести предизборна кампания. А сега в понеделник и лидерът на "Продължаваме промяната" Кирил Петков се озова с искане от прокуратурата да му бъде свален депутатския имунитет, заради действията му като министър-председател през 2022 г., когато беше арестуван Бойко Борисов и други знакови фигури от ГЕРБ. "Вие не разбрахте ли, че през страх не можете да ни огънете! Видяхте, че бухалката Сарафов пада, и дрънкате с оръжие. Жалки мафиоти! Веднага ще си дам имунитета", коментира във Facebook самият Петков.

По-рано през деня той каза, че националният съвет на "Продължаваме промяната" ще реши същата вечер дали и при какви условия да участва в преговори с ГЕРБ за съставяне на кабинет.

НАЙ-ВАЖНОТО

Проектобюджетът: За 2025 г. 3% дефицит с еднократни мерки, след това - вдигане на осигуровките

Какво се случи

Финансовото министерство изпълни заявката на служебния кабинет да представи през тази седмица проектобюджет за 2025 г. с до 3% от БВП дефицит. Той съдържа почти всички по-едри анонсирани приходни мерки - нов данък върху подземните богатства, данъчна амнистия, по-висок акциз върху цигарите и алкохола, като липсва само идеята за облагане на свръхпечалбите на банките. Предвижда се орязване на разходите за издръжка на ведомствата, но за сметка на това всички обещани увеличения на заплатите в публичната сфера (на полицаи, военни и учители) ще се случат, ще има и ръст на заплатите от 10% на държавната и общинските администрации. Всички те ще струват допълнителни 3.5 млрд. лв. Още над 1 млрд. лв. са предвидени за увеличение на пенсиите от средата на годината по т. нар. Швейцарско правило.

Прихоидте, които стоят срещу всички тези многомилиардни разходи, са меко казано под въпрос. Например 900 млн. лв. се очакват от новия данък подземни богатства, още 850 млн. лв. от мерки срещу сивата икономика (с които се възражда старата и вече отхвърлена идея за данъчни доносници), най-голямата сума трябва да дойде от данъчната амнистия за фирми и хора - почти 5 млрд.лв. Тя предвижда опростяване на лихвите за всички възникнали от 1 януари 2019 до 31.12.2023 г. публични задължения, включително осигуровки и местни данъци и такси. Освен това се дава възможност за еднократно деклариране на недекларирани доходи, които ще се обложат с 15% данък и на практика ще се изсветлят. Всички тези мерки обаче са меко казано спорни, докато заложените разходи за заплати веднъж гласувани на практика не могат да се спрат. Предлага се и сливане на двете приходни агенции - НАП и митниците.

Публикувания в понеделник вечерта от Министерство на финансите проект на Бюджет 2025 е изготвен при изчисления за ръст на минималната заплата с 15% до 1077 лв., на максималния осигурителен праг с 380 лв. до 4130 лв. От тук се очакват допълнителни 300 млн. лв.

По-притеснителни обаче са сметките за бюджета на държавата за 2026 и 2027 г. Те предвиждат ръст на осигуровките за фонд "Пенсия" общо с 5 процентни пункта. Покачването с три пункта през 2026 г. се очаква да донесе 1.6 млрд. лв. допълнителни приходи, а допълнителните 2 пункта за 2027 г. - още 1.2 млрд. лв. Причината да се прибягва към тях е признанието, че част от мерките за 2025 г. са с еднократен характер и след това трябва да се намери техен заместител. Разбира се, дотогава може да има редовно правителство с негова различна визия.

Ето и малко сухи числа, но показателни, че този бюджет е опасен - приходите и разходите растат с по 22% при очаквана средногодишна инфлация от 2.4% и номинален ръст на БВП от 6.8%.

Защо е важно

Независимо дали финално сметките ще изглеждат точно така или ще бъдат прекроени от депутатите, проектът на финансовото министерство ясно показва последствията от годините на политически хаос и популстки мерки без разчет как ще бъдат финансирани в бъдеще. Преразпределението през бюджета достига невижданите в предходните две десетилетия 46% от БВП и се планира да се свие едва до 42% през 2028 г. Дори и при така разчетеното покачване на осигуровките пак се предвижда за 2026 г. дефицитът на касова основа да скочи до 3.6% и дори и в следващите години да не падне под 2%.

Все пак има оставен буфер - предвиденият таван на нов дълг през 2025 г. е 16.9 млрд. лв., което съпоставено с планираните 6.4 млрд. лв. дефицит и 3.7 млрд. лв. падежи оставя доста още пространство за реакция, ако изпълнението не тръгне по план. Все пак сценарият е на постоянно покачване на съотношението дълг/БВП от настоящите нива около 23% до почти 33% в края на 2028 г. Същевременно при всички тези негативни тенденции, целият бюджет изглежда изтъкан от опити с всевъзможни еквилибристики да се финансира обещаното, а не се вижда никакъв реален опит да се оптимизира разходната част. Тя даже се увеличава с още популистки разходи.

Какво следва

След избора на председател на парламента предстои да се конституират и комисии към Народното събрание. Това е ключово за приемнато на фискалния план за следващата година, тъй като традиционно огромната част от работата по него се извършва в Комисията по бюджет и финанси. Дори и при сравнително бързото и заработване обаче изглежда трудно постижимо да има приет Бюджет 2025 преди края на настоящата година, макар повечето парламентарни сили да очертават това като едно от важните неща, които трябва да свърши парламента.

Друг проблем е, че целият дебат ще се случва и на фона на преговори и циркулиращи мандати за съставяне на кабинет, кето допълнително изнервя обстановката. А също така и всички партии продължават да са в потенциално предизборен режим, което може да произведе и допълнителни дози популистки идеи. А също така и да доведе до бламиране на част от по непопулярните приходни мерки и заместването им с още по-екстравагантни и трудно изпълними.

Цитат на деня

"Съдебната реформа не е смяна на един човек с друг"

Борислав Сарафов, и.ф. главен прокурор и единствен кандидат за същия пост

Коментарът на "Капитал": Разбира се, няма как да не се съгласим с опита и мъдрите слова на един човек, който без грам реформа вече година и половина изпълнява функциите на друг. Че дори и на изпроводяк му каза: "Играта продължава - прегрупираме се."

ОЩЕ ВАЖНИ ТЕМИ

SiteGround купи Къщата с ягодите от Валентин Златев за 8 млн. евро. Бившият директор на "Лукойл България" и настоящ собственик на луксозни хотели, се раздели със знаковата за София сграда срещу 8 млн. евро (справка в Имотния регистър показва материален интерес от 15.65 млн. лв.), с което затвори 12-годишната страница от общата им история. Купувачи са българските IT предприемачи Тенко Николов и Иво Ценов през дружеството им "Риал сайт", което принадлежи на компанията им SiteGround. Николов не се сдържа и се похвали авансово за сделката в Instagram седмица, преди да бъде финализирана. Всичко за сделката за "черешката на трофейните имоти в София" и за плановете на новите собственици от Боряна Генчева.

Битката за главния прокурор и председателя на ВАС продължава в парламента и в КС. След избора на председател и зам.-председатели парламентът може да започне законодателната си работа, а основен приоритет ще са промените в съдебния закон и стопиране избора на главен прокурор. На 16 януари ВСС се кани да предрешено да избере настоящият изпълняващ функциите (и.ф.) Борислав Сарафов, тъй като той е единствен кандидат. За избор на Сарафов за главен прокурор са необходими 13 гласа. Прокурорската колегия, която единодушно го инсталира като и.ф., има 9 членове към момента, а в Съдийската колегия има достатъчно хора, подчинени на статуквото в системата, които ще го подкрепят. Анализ на възможното развитие при назначенията на висши магистрати на Мирела Веселинова.

Алкохолните компании: Вдигането на акцизи ще увеличи цените на напитките с 10%, а нелегалния пазар с 20%. Вдигане на акциза за алкохола, който от 2006 г. не е променян и стои на 4.40 лв. на литър без ДДС. Това е една от идеите на финансовия министър Людмила Петкова как да свие дефицита в Бюджет 2025 до под 3%. И очаквано от бранша се впуснаха в апокалиптични прогнози как подобна мярка би се отразила. Според Асоциацията на производителите, вносителите и търговците на спиртни напитки и Националната лозаро-винарска камара (НЛВК) нелегалното производствои в момента е близо 50% от консумирания в страната алкохол. Те изчисляват вдигането на акциза не само няма да увеличи, но и ще намали с 60 млн. лв. събираните в момента акцизи от алкохол в размер на 250 млн. лв. годишно. Обяснението за това е спада на консумацията заради по-високите цени и насочването на част от търсенето към нелегално производство, пише Десислава Николова.

Още по темата за тенденциите на алкохолния пазар в България очаквайте в следващия брой на "Капитал" на 13 декември 2024 г.

Йоан Запрянов от "Капитал" получи голямата награда на Антикорупционния фонд за разследванията си за "Исторически парк" и основателя му Ивелин Михайлов. Той следи темата от 2019 г., но призът му беше връчен конкретно за статии от изминалата година, хвърлящи светлина върху финансирането на проекта и превръщането му в култ със собствени паравоенни отряди. Темата придоби още по-голямо значение и около изненадващото влизане в парламента на сформираната около атракциона партия "Величие". Наградите "Червена линия" се връчват за пета поредна година. Церемонията се проведе на 9 декември, Международен ден за борба с корупцията, във Филмотечно кино "Одеон" в София. Отличени бяха петима журналисти, чийто материали бяха избрани измежду 43 номинации в четири категории: награда за разследване на корупция, награда за утвърждаване на върховенството на правото, награда за регионална журналистика и награда за млад журналист.

БИЗНЕСЪТ

Най-големите BTL агенции в България. Бизнесът на събитийната индустрия расте и трайно излезе от пандемичната криза. Анализ от Сирма Пенкова

Енергийната борса купи бившата централа на ОББ за 6 млн. евро. Дъщерната компания на БФБ е спечелила сградата в центъра на София на търг, като засега не са оповестени официални планове как ще се ползва. Описание на сделката от Тодор Тодоров

Бизнесът може да получи над 74 млн. лв. за обучение на служителите си. Румяна Гочева описва безвъзмездната финансова помощ за курсове за кръгова икономика, зелен преход, инженерство и др., която може достигне до 5.8 млн. лв. за проект.

xAI се изправя срещу OpenAI. Компанията на Илън Мъск всячески се опитва да навакса изоставането от пионера в популяризирането на изкуствения интелект, пуснал ChatGPT преди две години. Текст от The Economist.
Проблемната Northvolt може да срещне трудности при намирането на купувач Разказ за тежката задача да си осигури финансова инжекция, пред която е изправена шведската компания от Александър Куколев.
Дворецът ползван като лична резиденция от свалените президент на Сирия Башар Асад, който през уикенда избяга в Русия, беше разграбен и опостушен часове след като бунтовниците навлязоха в Дамаск и сложиха край на режима.
Нещо от LIGHT:
Днес официално от Fest Team, компанията която организира едни от най-големите концерти в България, потвърдиха, че легендите на калифорнийския рок Guns n' Roses ще свирят в София през лятото на 2025 г. Това ще е вторият концерт на американската група на българска земя (след този през 2012 г.), но сега към Аксел Роуз и Дъф Маккагън ще се присъедини и бившият й водещ китарист Соул Хъдсън (Слаш). Вълнуващото за феновете събитие, за което неофициално се знаеше от края на ноември, ще се състои на стадион "Васил Левски" на 21 юли догодина. Концертът е част от турнето им в Европа и Близкия изток, а подгряваща е хип-хоп групата Public Enemy, известна с политическите си послания и анархистичен дух.

√ Собствениците на земя за строеж и нови сгради може да дължат ДДС при продажбата им
Физическите лица, които са собственици на терени в регулация, когато продават УПИ или учредяват право на строеж, както и собствениците с имоти в нови сгради (до 5 години от разрешение за ползване) може да трябва да се регистрират по ДДС, ако решат да ги продават. При сделка те ще дължат косвения данък, но няма да имат право на данъчен кредит. Това предвиждат внесените в парламента промени в Закона за ДДС.
Разпоредбата предвижда преди сделка с: нови сгради или части от тях, прилежащите към тях терени, както и учредяването и прехвърлянето на други вещни права върху тях; прехвърля правото на собственост или учредява или прехвърля право на строеж върху урегулиран поземлен имот по смисъла на Закона за устройство на територията, всяко данъчно задължено лице да се регистрира по ДДС, независимо дали годишният му оборот в страната надвишава националния праг от 85 хил. евро.
Едно наум
Според данъчни консултанти е ключово как НАП ще тълкува кой е "данъчно задължено лице". В момента за такива се приемат всички фирми, както и физическите лица, които в рамките на една година продават повече от 3 имота. Според евродирективата за ДДС (Директива 2006/112/ЕО), която България е длъжна да прилага, държавите членки могат да считат за данъчно задължено лице всеки, който инцидентно извършва някаква сделка, свързана с доставка на сгради или на части от сгради и прилежащата им земя, когато е извършена преди първото обитаване или са нови, както и доставка на земя за строеж.
Това според данъчни консултанти означава, че на ДДС регистрация може да подлежат и хора, които решат да продадат и само един терен за строеж. В тази ситуация ще попаднат и хора с наследени терени за строеж, които са решили да продават или да прехвърлят право на строеж на инвеститор.
В директивата се уточнява още, че държавите членки могат да приложат критерии, различни от този за първото обитаване, "като например периодът, изтекъл между датата на завършването на сградата и датата на първата доставка, или периодът, изтекъл между датата на първото обитаване и датата на последващата доставка, при условие че тези периоди не надвишават съответно пет години и две години".
Според предложения текст за промяна на Закона за ДДС заявлението за регистрация по ДДС ще трябва да се подаде не по-късно от 7 дни преди датата, на която данъкът за първата облагаема доставка става изискуем, като данъчната основа на извършената доставка подлежи на облагане с данъка. Тоест продавачът след това ще има задължение да плати ДДС върху цялата продажната цена, дори и да има авансови плащания, като няма да има право на възстановяване на данъчен кредит.
Защо се прави
В мотивите към проекта е посочено, че тези текстове се предлагат "в контекста на борбата с измамите с ДДС, което е в съответствие с целите, определени от ЕС". Действително в момента начин да се избягва ДДС при сделки с имоти ново строителство е теренът с правото на строеж да бъде закупен от няколко физически лица вместо от фирма. Така те могат да продават до три имота от новата сграда или парцели в регулация, без да се регистрират по ДДС и да го начисляват и внасят.

Cross.bg

√ Теми и гости в сутрешните блокове на телевизиите

БНТ, Денят започва"

- Тема: Парите за образование в бюджета за догодина - за какво ще стигнат и какво ще е увеличението за заплати на учители и университетски преподаватели?м Гост - Служебният министър на образованието и науката проф. Галин Цоков.
- Тема: Преди консултациите при президента - за шансовете за редовен кабинет и политическия ефект от поискания имунитет на Кирил Петков.м Говори депутатът от "Продължаваме Промяната - Демократична България" Мартин Димитров.
- Тема: Накъде ще тръгне Сирия след Асад?м Коментар на Димитър Гърдев и Чавдар Стефанов.

БТВ, "Тази сутрин"

- Тема: ще се превърне ли в обвиняем Кирил Петков след като му поискат имунитета
- Тема: На живо: консултациите на Президента
- Тема: За първи път - жена начело на БАН. Какви са нейните приоритети.

Всички досегашни броеве на "ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ" от началото на 2023 г. до днес може да намерите на адрес: https://bica-bg.org/bg/14/medii.htm *В секция МЕДИИ/ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ на уебсайта ни е запазен и пълен архив.*